

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Ondřeje Szalonnáse a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci

žalobce: **M. F.**, nar. XX. X. XXXX, bytem Ch.,
zastoupen: Mgr. Dalibor Lída, advokát, Jugoslávská 2, 360 01 Karlovy
Vary,

proti
žalovanému: **Statutární město Plzeň**, se sídlem náměstí Republiky 1/1, 306 32
Plzeň,

v řízení žalobě na ochranu před nezákonným zásahem dle § 82 s. ř. s., který žalobce spatřoval v tom, že dne 26. 10. 2019 přibližně mezi 2.00 a 5.30 ráno v objektu Strip bar Pamela v Husově ulici 15, Plzeň, strážníci Městské policie Plzeň namísto toho, aby v souladu se svými povinnostmi vyplývajícími ze zákona, především z § 6 až 10 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii pomohli viditelně otřesenému a předtím napadenému žalobci, a namísto toho, aby zejména postupovali přiměřeně a dbali vážnosti, cti a důstojnosti osob i své vlastní, namísto toho, aby podle § 7 odst. 3 zákona o obecní policii žalobci řádně prokázali příslušnost k obecní policii a řádně učinili případnou výzvu podle § 7 odst. 4 zákona o obecní policii, tak měli žalobce, který se otřesený snažil dostat ven z prostor baru, bez dalšího rovnou narazit hlavou o kovovou mříž, přičemž jakmile se žalobce postupně částečně probíral z bezvědomí, zjistil, že nad ním strážníci mají klečet a přitom velmi silně přitiskávat prsty do oblasti přímo pod oběma ušima asi přibližně po dobu půl hodiny, což žalobci působilo nesnesitelné bolesti, aby poté, co se žalobce částečně probíral z bezvědomí a opakovaně se na strážnících dožadoval přivolání lékařské pomoci, což strážníci pokaždé odmítli, přestože jsou k tomu jako strážníci obecní policie v takové situaci výslovně povinni na základě § 6 odst. 3 zákona o obecní policii i na základě § 21 odst. 1 zákona o obecní policii,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč z účtu Krajského soudu v Plzni ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal určení, že zásah, který žalobce spatřoval v tom, že dne 26. 10. 2019 přibližně mezi 2.00 a 5.30 ráno v objektu Strip bar Pamela v Husově ulici 15, Plzeň, strážníci Městské policie Plzeň namísto toho, aby v souladu se svými povinnostmi vyplývajícími

ze zákona, především z § 6 až 10 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii pomohli viditelně otřesenému a předtím napadenému žalobci, a namísto toho, aby zejména postupovali přiměřeně a dbali vážnosti, cti a důstojnosti osob i své vlastní, namísto toho, aby podle § 7 odst. 3 zákona o obecní policii žalobci řádně prokázali příslušnost k obecní policii a řádně učinili případnou výzvu podle § 7 odst. 4 zákona o obecní policii, tak měli žalobce, který se otřesený snažil dostat ven z prostor baru, bez dalšího rovnou narazit hlavou o kovovou mříž, přičemž jakmile se žalobce postupně částečně probíral z bezvědomí, zjistil, že nad ním strážníci mají klečet a přitom velmi silně přitiskávat prsty do oblasti přímo pod oběma ušima asi přibližně po dobu půl hodiny, což žalobci působilo nesnesitelné bolesti, aby poté, co se žalobce částečně probral z bezvědomí a opakovaně se na strážnících dožadoval přivolání lékařské pomoci, což strážníci pokaždé odmítli, přestože jsou k tomu jako strážníci obecní policie v takové situaci výslovně povinni na základě § 6 odst. 3 zákona o obecní policii i na základě § 21 odst. 1 zákona o obecní policii, byl nezákonný.

2. Soud se nejprve z úřední povinnosti zabýval splněním podmínek řízení. Podle § 103 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen: o. s. ř.) použitého dle § 64 s. ř. s., soud kdykoli za řízení přihlíží k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé (podmínky řízení). Jednou z podmínek řízení je existence přípustného a projednatelného návrhu na zahájení řízení (žaloby).
3. Podle § 2 s. ř. s.: „Ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.“
4. Dle § 4 odst. 1 písm. c) s. ř. s.: „Soudy ve správním soudnictví rozhodují o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu.“
5. Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.: „Nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřípustný.“
6. Dle § 82 s. ř. s.: „Každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.“
7. K paletě prostředků ochrany veřejných subjektivních práv v rámci správního soudnictví zakotvené v § 4 odst. 1 s. ř. s. je nutno uvést, že potenciálnímu žalobci se nenabízí k volnému výběru, který z nich v tom kterém konkrétním případě využije a které řízení tedy bude iniciovat (k tomu srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Aps 3/2004-42, publikovaný pod č. 720/2005 Sb. NSS nebo podobně i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2012, č. j. 2 As 86/2010-90). Současně platí, že mezi jednotlivými prostředky ochrany poskytované v soudním řízení správním existují logické vazby, přičemž zásahová žaloba je považována za kategorii subsidiární jak vůči žalobě proti rozhodnutí dle § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tak vůči žalobě proti nečinnosti

dle § 4 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Jinak řečeno, ochranu veřejných subjektivních práv poskytovanou prostřednictvím řízení o zásahové žalobě lze hledat teprve tehdy, že se není možné ochrany či nápravy domoci jinými právními prostředky. To platí zásadně jak ve vztahu mezi zásahovou žalobou a jinými žalobními typy upravenými v § 4 odst. 1 s. ř. s., tak ovšem i ve vztahu k jiným prostředkům ochrany práv; to platí s výjimkou deklaratorní zásahové žaloby, pro kterou se dle § 85 s. ř. s. již nevyžaduje vyčerpání prostředků ochrany nebo nápravy uvnitř veřejné správy.

8. Pokud jde o samotný pojem nezákonného zásahu, judikatura Nejvyššího správního soudu dospěla k závěru, že: *„Přesná definice [zásahu] ani není možná, protože pod pojem zásahu spadá velké množství faktických činností správních orgánů, ke kterým jsou různými zákony oprávněny. Jde o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla, např. faktické pokyny (typicky v dopravě), bezprostřední zásahy (při ohrožení, při demonstraci, příkazy ke zjednání nápravy), zajišťovací úkony atd.; tedy obecně úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž směřují, a ty jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického (ústního či jinak vyjádřeného) pokynu či příkazu. Kromě neformálnosti samotného zásahu je neformální i donucení v případě nerespektování pokynu či příkazu (když ovšem i donucení je zahrnuto pod legislativní zkratku „zásah“).“* – k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Aps 3/2004-34.
9. Jednotlivé představitelné formy zásahu mohou být velmi různorodé, např. omezení osobní svobody, útok proti tělesné integritě, donucení k opuštění určitého místa, donucení něčeho se zdržet (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2005, č. j. 7 Afs 84/2004-84). Z judikatorních snah o definici zásahu, které jsou pro velmi široký rejstřík možností a podob, jichž může určitý zásah nabývat, spíše jen souhrnem kauzistiky, fakticky vyplývá, že je možné hledat pouze jisté společné rysy, kterými se nezákonné zásahy odlišují od jiných jednání veřejné správy, resp. od jiných porušení jejích povinností. Určitým milníkem těchto snah je vymezení pětice kumulativních podmínek, které musejí být splněny, aby v konkrétním případě mohla být úspěšně hledána ochrana prostřednictvím zásahové žaloby, v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65 (jedná se tu o přímou zkrácení žalobce na jeho právech nezákonným zásahem v širším smyslu, jenž byl zaměřen právě přímo proti žalobci, nebo v jehož důsledku bylo zasaženo přímo proti žalobci).
10. Nepochybné tak je, že nezákonný zásah musí dosahovat jisté intenzity, a to právě proto, aby bylo možno vůbec uvažovat o zasažení na právech konkrétní osoby; v opačném případě nemůže být ochrana prostřednictvím zásahové žaloby poskytnuta. Podle přesvědčení soudu pak je na druhé straně nutno uvažovat i o takových jednáních, která zcela jednoznačně a na první pohled vybočují z mezí nezákonného zásahu ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s. i opačným směrem, tj. co do své intenzity (intenzivní exces z nezákonného zásahu). Půjde tu o jednání, která jsou již v žalobě popsána takovým způsobem, že prokázala-li by se jejich pravdivost, nevyhnutelně by bylo nutno uzavřít o přestupkové, případně až trestněprávní povaze takovýchto jednání.
11. Právě o takový případ se jedná v projednávané věci. Žalobce ve své žalobě popsal jím

tvrzený nezákonný zásah takovým způsobem, že prokázal-li by se, jednoznačně by šlo o případ kriminální, nikoli administrativněprávní povahy. Ve svých tvrzeních žalobce hovoří o intenzivním fyzickém násilí, jež mělo pro žalobce vážné zdravotní následky, a to jak krátkodobé (opakovaná bezvědomí, působení intenzivní bolesti, viditelná poranění hlavy a rukou), ale i dlouhodobé (poškození obou ušních bubínků, v jehož důsledku byl žalobce v dlouhodobé pracovní neschopnosti).

12. V projednávané věci je proto zřejmé, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem nepředstavuje vhodný nástroj k ochraně žalobcových práv. Toho si ostatně byl sám žalobce nepochybně vědom, protože ze spisu vyplývá, že ve věci je již vedeno trestní řízení ve věci vedené 1. oddělením obecné kriminality Městského ředitelství policie Plzeň pod sp. zn. KRPP-151554/TČ-2019-030571. Soud v tomto směru hodnotí postup žalobce, který se obrátil na orgány činné v trestním řízení, jako logický, věcně správný a odpovídající jím vyličené situaci, protože je to právě trestní řízení, které nabízí nástroje, jež mohou sloužit k prokázání skutkových okolností projednávaného případu lépe a účinněji, než nástroje, kterými disponuje soud v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu. Nelze přitom současně přehlédnout, že i co do otázky možného vyvození odpovědnosti vůči původcům žalobcem popsanému jednání se jeví úprava trestního řízení vhodnější, a to i z hlediska možné náhrady škody či nemajetkové újmy v rámci adhezního řízení upraveného v § 43 a násl. zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, popřípadě v rámci řízení podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. Konečně je soud přesvědčen, že i z hlediska veřejného zájmu na řádném výkonu služby příslušníků obecní policie, v daném případě Městské policie Plzeň, jejíž příslušníci se údajně měli na žalobci popsaného jednání dopustit, je nutné, aby se žalobcem tvrzené jednání stalo předmětem prověření v trestním řízení. V případě vyvození odpovědnosti vůči konkrétním osobám, které se měly dle žalobních tvrzení vůči žalobci dopustit jednání, v němž žalobce spatřuje nezákonný zásah, jeví se pak eventuální výsledek řízení o zásahové žalobě (navíc v její deklaratorní formě) jako nevýznamný, neboť žalobci nepřináší žádnou kvalitativně vyšší ochranu jeho práv oproti trestnímu řízení.
13. Shora uvedené proto soud shrnuje tak, že žalobcem prezentovaná skutková tvrzení, z nichž vyvozuje závěr o nezákonném zásahu, představují natolik intenzivní vybočení z obsahu pojmu nezákonný zásah, že je nutno uzavřít, že příslušné jednání, bylo-li by prokázáno, se jednoznačně vymyká z ochrany poskytované prostřednictvím zásahové žaloby. Takovou žalobu je proto na místě odmítnout jako nepřípustnou podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; proto tak soud ve výroku I. tohoto usnesení i rozhodl. K tomu soud nad rámec již uvedeného zdůrazňuje, že tímto způsobem nedochází vůči žalobci k odepření spravedlnosti, neboť jeho práva jsou ochráněna v rámci již probíhajícího a jím iniciovaného trestního řízení.
14. Výrok II. o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.
15. Výrok III. o vrácení zaplaceného soudního poplatku žalobci se opírá o § 10 odst. 3 posl. věta zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Podle tohoto ustanovení platí, že byla-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu

zaplacený soudní poplatek. Žalobce zaplatil po podání žaloby na soudním poplatku částku 3 000 Kč, a proto soud rozhodl v intencích citované právní normy o jejím vrácení žalobci v plné výši.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustná kasační stížnost, která se podává do dvou týdnů po jeho doručení u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 29. května 2020

JUDr. PhDr. Petr Kuchynka, Ph.D. v.r.
předseda senátu